

BURIMET AFATSHKURTA DHE AFATGJATA TË FINANCIMIT

Shpend BALIJA

Burimet afatshkurta dhe afatmesme

1. Rendesia dhe format e financimit afatshkurter
2. Kostoja e financimit
3. Krahasimet ndermjet kredive tregtare dhe atyre bankare
4. Nderlidhja ndermjet financimit afatshkurter dhe afatmesem
5. Instrumentet e sigurimit te kreditimit
6. Qiraja si forme e financimit afatmesem

Burimet afatshkurta

- Karakteristika themelore e huave afatshkurta eshte ***likuidimi i tyre ne nje afat me te shkurter sesa nje vit.***
- Keto burime te financimit perdoren me se shpeshti per **financimin e nevojave sezonale dhe te perkohshme** per mjete financiare.

Periudha e maturimit

- **Sa me e shkurte periudha e maturimit te kredise , aq me i madh eshte risku i pamundesise se biznesit per te paguar principalin dhe interesin.**
- **Ne anen tjeter sa me e gjate periudha e maturimit te kredise aq me i ulet risku financiar per ti kthyer ato.**

Kostot e financimit

- Kostot e financimit varen nga afatit I pageses se huase.
- Sa me e gjate periudha e pageses, aq me e shtrenjte mund te jete finanimi I biznesit.
- Prandaj, ndryshimet ndërmjet kreditimit afatshkurter dhe afatgjatë mund të harmonizohen me normat e interesit.

Format e Financimit Afatshkurte

- Bankat tani ofrojnë produkte të ndryshme të cilat i mundësojnë bizneseve që të financojnë aktivitetet e tyre.
- Format e ndryshme varen nga bankat specifike komerciale kryesisht ketu kemi **kreditë bankare**.

Kostoja e kredisë afatshkurtër

Norma e interesit është çmimi që paguhet për huazimin e kapitalit. Janë disa faktorë të cilët influencojnë në koston e parasë së huazuar:

1. Mundësitë e prodhimit
2. Preferencat kohore të konsumit
3. Risku
4. Inflacioni
5. Kohëzgjatja e kredisë
6. Lartësia e kredisë
7. Llojet e ndryshme të financimit të aseteve

Norma nominale dhe reale e interesit

Norma nominale e interesit - tregon interesin e shprehur në terma monetarë.

Norma reale e interesit – është norma nominale e interesit e përshtatur me normën e inflacionit. Do të thotë norma nominale minus inflacioni

Burimet afatmesme e fincimit

Firmat mund të përdorin **kolateralin** si instrument për sigurimin e kredive.

Si kolateral firma mund të përdorë:

a) Llogaritë e arkëtueshme

b) Stoqet

c) Paisjet apo pronën

*varësishtë sipas ligjeve në fuqi

Burimet afatmesme e financimit

Financimi me kontrata të shitjes së kushtëzuar

Kjo form e financimit mundëson që firma të blej një pajisje dhe ta paguaj atë me këste për një periudhë të caktuar kohore, që zakonisht zgjat nga (1-5 vite).

Burimet afatmesme e fincimit

Leasingu – kjo formë viteve të fundit ka marrë përmasa të gjëra. Shumë firma vendosin të marrin me qera lokalin në cilin ushtrohet veprimtaria, apo edhe pajisjet të cilat i nevojiten.

Burimet afatmesme e fincimit

Faktoringu - kjo është një mënyrë për firmat të cilat kanë llogari të arkëtueshme apo borxhe jo të mira, që mundëson shitjen e këryre llogarive te pala e tretë e cila pastaj ka përgjegjësi të plota për mbledhjen e këtyre mjeteve.

Burimet afatmesme e fincimit

Institucionet jobankare –

Institucionet sikur që janë firmat (mikrofinancë) nuk janë banka sepse nuk pranojnë depozitimin e mjeteve. Njëkohësisht ato kanë të drejt për dhënien e kredive për bizneset.

Format e Financimit Afatshkurte

- **Kushti COD** – nenkupton pagesen me rastin e dorezimit te mallit.
- **Kushti CBD** – aplikohet kur shitesi kerkon pagesen para dorezimit te mallit

Burimet Afatgjata te Financimit

Burimet afatgjata te financimit

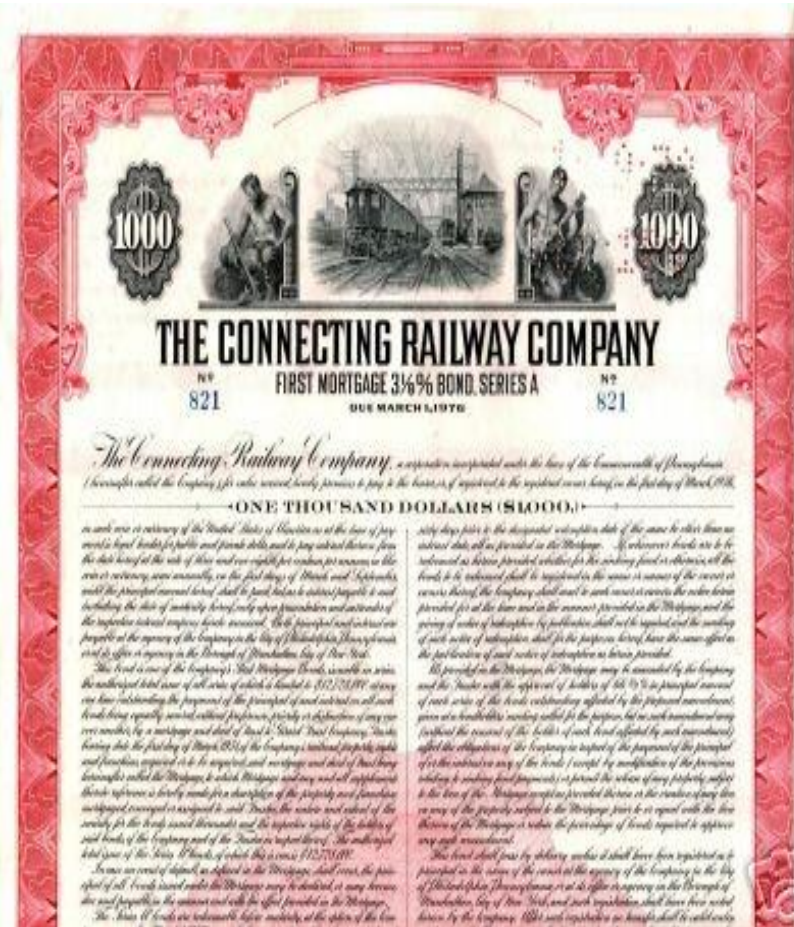
- 1. Format e financimit te pasurise
- 2. Metodat e rritjes se pasurise
- 3. Tipared e tregut primar te kapitalit dhe roli i tij
- 4. Financimi me aksione te zakonshme
- 5. Financimi me aksione te preferuara
- 6. Financimi me obligacione
- 7. Mekanizmat e bursave
- 9. Opsionet dhe llojet e tyre

Tregu i Kapitalit

I. Tregu primar i kapitalit

II. Tregu sekondar i kapitalit

- Emetimi i letrave me vlerë

TREGU PRIMAR

- Pika e kontaktit në mes të ofruesve dhe shfrytëzuesve të kapitalit
- Bankat Investive veprojnë si ndërmjetësues
- Nënshkrimi i marrëveshjes për emetimin e letrave me vlerë

TREGU PRIMAR

- Si ndërmjetësues bankieri i investimit ka këto role:
 - a) Agjent i sigurisë** – merr riskun mbi vete
 - b) Krijues i tregut** – krijon likuiditet
 - c) Këshillëdhënës**- për klientët
 - d) Funkzioni i agjencisë** – negocion në emër të firmës

FINANÇIMI ME AKSIONE TË ZAKONSHME

- PRONËSIA
 - Aksionarët e zakonshëm janë pronarë të firmës
 - Në rast të jo-suksesit këta mbesin :
 - Pa dividend
 - Me humbje
 - Aksionarët e zakonshëm janë pretendentët e fundit nëse firma falimenton.

FINANCI MI ME AKSIONE TË ZAKONSHME

- Vlera nominale
 - Çmimet e aksioneve vendosën në mënyrë arbitrare
- Maturimi
 - Aksionet e zakonshme janë formë e përhershme
 - Nuk kanë afat maturimi sikurse obligacionet
 - Nuk ka implikime të mëdha në rrjedhën e parasë
- Dividendi
 - Aksionarëve të zakonshëm nuk u premtohet dividendi
 - Dividendi shpërndahet varësisht nga fitimi i firmës.
 - Dividendi mund të paguhet në para, apo aksione .

FINANCI MI ME AKSIONE TË ZAKONSHME

- E drejta e votimit
 - Aksionarët e zakonshëm kanë të drejt vote
 - Për të zgjedhur bordin e drejtorëve

FINANCI MI ME AKSIONE TË PREFERUARA

- Përdorimi
 - Aksionet e preferuara përdorën më pak për ngritjen e kapitalit
- Dividendi
 - Aksionet e preferuara kanë një dividendë fiks.
 - Aksionarët e preferuar kanë përparësi nga aksionarët e zakonshëm në pagesën e dividendit

OBLIGACIONET

- Forma më e përhapur e letrave me vlerë
- Borxh afatgjatë
- Të ardhura vjetore të pandryshueshme
- Me datë të caktuar maturimi

LLOJET E OBLIGACIONEVE

- Obligacionet e garantuara
- Obligacionet e pa-garantuara
- Obligacionet shtetërore
- Obligacionet pjesëmarrëse
- Euroobligacionet
- Obligacionet e konvertueshme
- Obligacionet me warrant

LLOJET E OBLIGACIONEVE

- **Obligacionet e garantuara** - hipotekare
- **Obligacionet e pa-garantuara** – letra premtimi
- **Obligacionet shtetërore** – emetohen nga qeveria
- **Obligacionet pjesëmarrëse** – kur shoqria riorganizohet
- **Euroobligacionet** – ne monedhen e huamarresit, por te shitura jashte shtetit te huamarresit
- **Obligacionet e konvertueshme** – ne aksione te zakonshme
- **Obligacionet me warrant** – e drejte blerje ne te ardhmen

TREGU SEKONNDAR I KAPITALIT

- Tregu më i rëndësishëm sekondar i kapitalit në botë është ai që zhvillohet në bursa.
- Bursa paraqet mjedisin ku tregtohen aksione dhe obligacione të korporatave.
- Bursa e parë është hapur me 1773 në Londër
- Bursa që radhitet e para në botë është:

▫ NYSE

TREGU SEKONNDAR I KAPITALIT

- Opsionet
 - Përveç blerjes dhe shitjes së letrave me vlerë dhe obligacioneve ekzistojnë edhe opsionet.
- Opsioni Call
 - E drejta për të blerë një letër të caktuar me çmim të caktuar brenda një afati të caktuar (opsioni amerikan)
 - ose një datë të caktuar (opsioni evropian)
- Opsioni Put
 - E drejta për të shitur një letër të caktuar me çmim të caktuar brenda një afati të caktuar ose një datë të caktuar.